

SOČA

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdaje opoldne, večerne izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter »Kazipotom« ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto	13 K 20 h, ali gld. 6:60
pol leta	6 60 3:30
četrt leta	3 40 1:70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne odziva.

Oglašni in poslanice se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje širke po »prostoru« — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Naročnine in oglase je plačati loco Gorice.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. popoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od »Soče« vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1:60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solaki ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrid.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

(Večerno izdanje.)

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljačec) tiska in zal.

Frazerstvo brez konca in kraja.

»Samostojno narodno misleče dijaštvo« je napisalo nekaj komentar k svoji znani izjavi glede celjskega vprašanja ter ga priobčilo v »Edinosti«, kar se razume menda že samo po sebi. K temu komentarju je napisala »Edinost« svoj neizogibni epilog, čegar konjsko kopito je namerjeno proti narodno-napredni stranki.

»Edinost« pričenja v svojem epilogu z akademično mladino, katere se ne sme odvrnati od javnega delovanja ter jej odrekati pravico do samostojnega političnega naziranja, ker kaj takega je skrajno škodljivo. To je napisala »Edinost« zopet prav brez potrebe, kajti mislimo, da ga ni pametnega človeka med nami, ki bi hotel odvrnati našo akademično mladino od javnega delovanja ter bi jej odrekal pravico do samostojnega političnega naziranja. Vsak izobražen Slovenec, zlasti svobodomiseln, pozdravlja kar naravnost gibanje na to stran, toda, kdor nastopa javno, bodisi ta ali ta, se mora podvreči javni kritiki, in ako nastopa proti temu ali onemu politiku, čuje v javnosti tudi glas tega. Kakoršen spev, tak odmev, kakoršen pričetek tak odgovor, — in ako se kdo spusti tako živo v notranjost kake stranke, kakor je to storilo ono »samostojno« dijaštvo, mora tudi stranka reagirati takisto živo ter povedati odkrito svoje mnenje, pa bodi si to tako ali pa tako. Kaj se je odgovorilo na tisto izjavo, je našim čitateljem znano. Vprašamo le, ali je bilo mogoče kaj drugega odgovoriti? Mislimo, da ne. Saj niti »Edinost« sedaj ni prav zadovoljna z ono izjavo, dasi jo je tako rada priobčila, ker, nò ker je šla proti dr. Tavčarju. Tako jeguljasto, kar je specialiteta »Edinosti«, priznava, da oblika izjave jej ni ugajala povsem, pa tudi stališče nasproti ljubljanskemu županu Hribarju se jej ne zdi povsem srečno. Tu pa se pomudi »Edinost« nekoliko dlje, ker pravi, da v Trstu so prepričani, da je župan Hribar, ki je

v narodnem oziru integer, zabranil, da se očitno bratenje Slovencev in nemškutarjev ni proglasilo v Ljubljani za dogmo narodno-napredne stranke. Nò, pri tem stavku smo se vstavili tudi mi ter začeli misliti, kdaj in kako bi se bilo to zgodilo. Ali zaman, nič takega se nismo spomnili, marveč smo dobili prepričanje, da je »Edinost« napisala to zopet skozi ono povekševalno steklo, skozi katero gleda na sploh gibanje narodno-napredne stranke na Slovenskem. Saj je tudi nas lani obsipala z izdajalci, ko smo akademiški razpravljali o združenju svobodomiselnih življenj v naši deželi proti črni internacionali. »Edinost« vidi pri naprednjakih kaj rada vse narobe, ni čuda, da govori sedaj celo o tem, da se je imelo očitno bratenje Slovencev in nemškutarjev proglasiti za dogmo narodno-napredne politike. Kdo se ne smeje, kdor čita tako kozlarijo? Ako so postali Nemci v Ljubljani pametni ter nočejo živeti v prepričanju z gospodujočo slovensko stranko, kar bi jim gotovo ne koristilo, ker v mestu je pač jeden življenj vezan na drugega, kaj je to potem bratenje Slovencev z nemškutarji? Slovenska napredna stranka v Ljubljani je tako močna, da ne potrebuje nikake zaslombe pri Nemcih; ako pa ni takih prepričkov med njo in Nemci, kakor n. pr. v Trstu med Slovenci in Lahi, je to le dokaz o napredujoči narodni moči v Ljubljani in počasni asimilaciji nemškega življa! Jeli torej tu umestno govoriti o kaki dogmi? Bože mili, mi smo tega mnenja, da ne. Gotovo je le naraven razvoj, da ponehava vsako napeto narodno razprtje na Kranjskem. V Ljubljani — tako se nam zdi — je tako razprtje skoro pri koncu. Kot signum temporis navajamo, da je pred kratkim pela v nemški kazini neka potovalna družba med drugim tudi znano ljubko »za jedan časak radosti«. — Dva »goreča« Nemca sta jela piskati, ali tu je takoj protestiralo vse drugo navzoče nemško občinstvo ter frenetično ploskalo pevki. Kdor pozna Ljubljano, tisti ve, da je

to jako pomemben signum; še pred leti bi bilo kaj takega nemogoče. — In s pametnimi ljudmi se pameten človek ne krega po nepotrebnem, ko je svoje moči itak gotov.

Da pa se vrnemo k dogmi — bi vendar le radi vedeli, kako je s Hribarjevim zabranjenjem, da bratenje Slovencev z nemškutarji ni bilo proglašeno za dogmo narodno-napredne stranke? Prosimo točnejšega pojasnila!

V tem pa se strinjamo z »Edinostjo«, da bi bila nesreča, ako bi se župan Hribar odrekel svojim postojankam ter se spustil na tisto opolzko pot, katera ne pelje nikamor drugam nego v pogubo. Župan Hribar je mož, ki si je s svojim talentom in delovanjem v vrstah narodno-napredne stranke pridobil simpatij po celi Sloveniji, zlasti pri obmejnih Slovencih, in na teh postojankah mora ostati, ako hoče biti še nadalje čistan in upoštevan veljak. Kajti kakor hitro bi krenil tje, kamor bi ga radi speljali nekateri »beschwichigungs-hofrathi«, bi začel iti navzdol, in ves ugled in veljavo bi šla rakom živžgat. To omenjamo le mimogrede, ker smo prepričani, da Hribar je mož, ki trezno sodi položaj v Sloveniji ter se ne da speljati na pota, na katerih mora »sakemu spodrsniti«. »Edinost« meni, da ostane na teh postojankah, hkratu pa pričakuje od njega, da bo on saniral nezdruve razmere na Kranjskem; to pričakujejo od njegovega rodoljubja. Ko je čital to g. župan, si je moral misliti pač le eno: da Tržačani zahtevajo od njega nekaj nemogočega. Razmer na Kranjskem ne more sanirati ne Hribar ne nikdo drugi, in tudi tistega moža, (katerega pričakuje »Edinost«, ako Hribar ne izpolni njenega pričakovanja!) ki nas privede iz sužnjosti kosmopolitizma v obljubljeno deželo nacionalizma, v kateri ne bode razlike med liberalci in klerikalci, temveč jedna sama družina za narod požrtvovalno delujočih mož — ne bo nikoli.

Ali so gospodje v Trstu res tako slepi, da ne vidijo, kaj se godi po Kranj-

skem in po Goriškem, kako tlačijo klerikalizem naše ljudstvo, kako isto nadržuje prav vsled klerikalne politike, kateri je »ljudstvo« le molzna krava, kako črna internacionala mori v ljudstvu narodnostni čut, kako skuša, dobiti vse javne naprave, zastopstva itd. v svoje roke, da bi bil Slovenec le poslušno orodje klerikalizma?! — Vsega tega gospodje v Trstu nočejo videti, marveč mečejo tim rajše polena pod noge narodno-napredni stranki, katera skuša, kolikor jej je mogoče, osvoboditi narod iz krempljev klerikalcev, ako hočemo ostati še samostojen narod. Klerikalne stranke, katera gospoduje dandanašnji nad večino ljudstva na Kranjskem, »Edinost« pri tem niti ne omenja. Zato jej svetujemo to: naj se obrne do nje pa naj jej da nasvet o obljubljeni deželi nacionalizma, bo videla, kako slabo naleti z njim. Drugače pa poredejo gospodje, da postanejo lahko jedna sama družina za narod požrtvovalno delujočih mož, ako se priklonimo klerikalcem naprednjaki in tržaški nacionalci, seveda tako, da bomo stali pod komando klerikalne stranke ter se počasi vsi poklerikalili.

»Edinost« hoče »preorganizirati« narodno-napredno stranko, klerikalce pa pusti ginljivo lepo v miru. To je že njena stara taktika, in dasi ve, da bo lezen našega naroda se zove klerikalizem — lepo molči na to stran, da tim p. dneje dela združbo proti narodno-napredni stranki.

Toda navzlic temu večnemu tržaskemu rovanju imamo naprednjaki na Goriškem in Kranjskem prepričanje, da naša stranka hodi prava pota in da nasprotniki strašijo z izdajalstvom itd. le sami sebe v javnosti; prepričani smo, da le z zmago napredne ideje med nami ostanemo Slovenci čvrsti in upoštevan narod. In končno povemo še »Edinosti« na uho, da ako v Trstu ni podobnega razkola, je treba zahvaliti dejstvu, da je Trst veliko trgovsko svetovno mesto, »Edinost« pa je pri tem nedolžna, kakor novorojeno dete. Ako hoče »Edinost« še dalje ostati na

— 11 —

Črtice z ogljem.

Povest, poljski spisal Henrik Sienkiewicz.
Posl. Podravski.
(Dalje.)

»A kaj iščeta vidva tukaj?« vpraša ju strogo župan, ki je bil iz početka osupnil, pa se takoj zopet zavedel. Kaj je vaju prignalo sem? Ali sta se sprla ali kaj?

Pri tem mu seže tajnik nepričakovano v besedo.

»Pustite ju govoriti.«

In Repa prične:

»Slavno sodišče... Naj te vsi zloč...«

»Tiho, tiho!« zakliče urno vmes žena, »pusti me, da jaz govorim, ti pa sedi tiho.«

Po teh besedah si obrne s predpasnikom solze in nos ter s tresočim se glasom jame opisovati vso zadevo. Evo, prišla se je pritožiti čez župana in čez pisarja pred... župana in pisarja. Opeharili so ga, je dejala, obljubili mu gozd, samo da naj bi se podpisal in on se je podpisal. Dali so mu petdeset rubljev, toda on je bil pijan ter ni vedel, da je prodal srečo svojo lastno, moje in srečo svojega otroka. Bil je

pijan, slavno sodišče, pijan kakor govedo,« je nadaljevala jokaje. »Saj pijanec ne vé, kaj dela, pa tudi pred sodiščem, ako doprinese kdo pijan kako neumnost, navadno nad tem zatisnejo oči, češ, »saj ni vedel, kaj je delal.« Za usmiljenje božje! Saj za petdeset rubljev bi trezen človek vendar ne prodal vse svoje sreče! Oh, usmilite se mene, njega in najinega nedolžnega deteta! Kaj si naj jaz, nesrečnica, počnem na svetu sama, osamljena, brez njega, brez tega mojega črviča! Oh, Bog vam dá za to srečo ter vam plača namesto nas, revežev!«

Tu ihtenje pretrga njene daljše besede. Repa se je tudi jokal ter si časih otrl nos z dlanjo. Udje občinskega odbora so se zadržali, gledali drug drugega, pa zopet župana in tajnika, ne da bi vedeli, kaj jim je početi.

Med tem se je Repova znovič ojačila ter jela govoriti tako-le:

»Revež hodi naokrog kakor pijan. Tebe, pravi mi, ubijem, otroka spravim s sveta, kočo sežgem ter — pravi — ne pojdem in ne pojdem. A kaj sem temu kriva jaz, revica, ali moje dete? Za gospodarstvo se več ne zmonji, kose se več ne poprime, niti sekire, marveč samo sedi v sobi ter vzdihva in vzdihva.

Jaz sem čakala vas, vi sodniki; ako imate Boga v srcu, ne dopustite tako velike krivice. Jezus Kristus! Sveta mati božja čenstohovska! prosi za nas!«

Zopet je bilo slišati samo ihtenje Repove; končno je neki stari odbornik zamomljal:

»To pa res ni lepo: človeka napojiti in potem ga prodati.«

»Dà, to ni lepo!« pritrdijo mu drugi.

»Naj vas sam Bog in najsvetostja božja Porodnica za to blagoslovi!« zakliče Repova, poklekivši na pragu.

Župan ni vedel v zadregi, kaj ima početi, pa tudi svetniku Gomuli je bilo nekako tesno pri srcu; oba sta pogledala tajnika, ki pa je molčal. Ko pa je Repova vstala, je rekel mrmrajočim sosedom:

»Bedaki ste!«

Nastala je tišina kakor v cerkvi, gospod tajnik pa je nadaljeval:

»Ondi stoji razločno zapisano, ako se bo kdo mešal prostovoljno v to tujo pogodbo, da pride pred pomorsko sodišče; ali pa veste vi, kaj je pomorsko sodišče? Ne veste tega, bedaki; pomorsko sodišče je...«

Izvekel je robec, se vseknil in potem s hladnim uradnim glasom razvijal svoj govor dalje:

»Kateri bedak ne vé, kaj je to pomorsko sodišče, on naj vtakne nos v takšne zadeve, pa spozna, kaj je to sodišče, da ga bo po svoji životu srbelo. Ako se nekdo prostovoljno poda na vojno, Bog obvaruj, da bi se jeden ali drugi mešal v to zadevo. Dogovor je podpisan s pričami in basta! Tako stoji zapisano v zakonu in ako tega ne verjamete, pa se prepričajte sami. Ako pa še popivajo pri tem, kaj za to? Ali ga mar vi, bedaki, ne pijete vselej in povsod?«

Ako bi bila sama pravica s tehničro v eni in z golim mečem v drugi roki prišla raz županove peči ter stopila nakrat med sosede, ne bili bi se oni huje prestrašili, nego so se vstrašili tega sodišča in procedure. Nekaj časa je vladala grobna tišina in še le po daljšem odmoru se je oglašil Gomula s tihim glasom, na kar so se vsi ozrli po njem, kakor bi se čudili njegovi drznosti.

»Dà, to je resnica! Konja prodaš, pa se vpijanš, vola prodaš, pa se vpijanš; svinjo prodaš in zopet si pijan. Tu je že takšna šega.«

»Nù, tudi takrat smo ga pili po stari šegi!« omeni župan.

(Dalje pride.)

svojem stališču, naj ostane, napredni življi med Slovenci pa bodo delovali na osvobojo našega naroda izpod internacionalnega klerikalizma, ker v njem tiči vse naše zlo.

Le eno še prosimo »Edinost«: naj nam prizanaša s svojim praznim frazerstvom, ker so ga siti vsi pametni ljudje po Slovenskem, ter naj se loti rajši drugega nujnejšega in prikladnejšega dela; ima ga dovolj.

D O P I S I.

Rihemberg, 23. aprila 1902. — V »Soci« od 8. t. m. smo čuli opravičen glas z naših Brjij, ki pravi, da ne morejo Brejci biti hvaležni našemu županu Pavlici za njegovo dosedanje delovanje v tej službi. To so ravno krivice, katere bode treba v prihodnosti pravicoljubno popraviti! A tudi mi nismo zadovoljni z brezobzirnim pasevanjem našega očka in smo se mu že ob njegovem nastopu upirali.

Mož se je sicer že pred dež. zbornskimi volitvami pred starešinstvom odpovedal županovanju, — a takoj po seji izrazil se je v krmi »pri Fruškarju«, da pojde pri obč. volitvah »do krvi«.

Kakoršen je mož, taka je beseda. Ker je občina in občinarji tega človeka obogatela, naložila mu vse časti in službe, kolikor jih je mogla razpolagati, zahteva od njenih prebivalcev, naj se še koljejo za njegovo osebo! Dragi očka, — tako daleč bodite uverjeni, da ne pride, Vaša oseba ni vredna kapljice krvi našega občinarja. Vase dosedanje delovanje je zaslužilo nasprotno naše najostreje kritike in še mnogo več! Ako bi bilo pošteno, sedeti bi bil moral po zasluženju že kje na bolj hladnem kraju in to ljudstvo zna, radi tega se opravičeno obrača od Vas.

Našemu županu je bila občina molzna krava, občinarji vime, podžupani in starešine hlapci in še manj; občinarji pa govedarji, osli, beraci, vagabundi itd.

Na sto slučajev kaže, da je bil Pavlica tiran, ki je z železno silo tlačil in razdiral naše družno in složno življenje. Gorje onemu, kateri mu ni hotel parirati, zadela ga je gotovo jezuitska jeza očetova prej ali slej in malone da se sleherni občinar spominja tega moža s srdom v srcu. Strankarska strast, sebičnost, hinavščina, zvižaja, intrigantstvo in lakomnost so mu vzor človeških čednosti. V strankarske namene so služile drž. in dež. podpore, doklada za popravo občinskih potij, občinske podpore, katere se mu je v upravi prepuščalo kar a bona fide! — (lepa reč!) — Oni, koji se ga še drže, imajo pač sebične namene in kdor hvali njegove dobrote, je slep, ker Pavličeve dobrote so jako drage in se dele za gotov novec. To kaže njegovo obširno delovanje na zakonito-pisarniškem polju; pričajo neštevilni spisi, prošnje, utoki itd. itd. po raznih uradih osobito v arhivu ajdovske sodnije. Ajdovci pač znajo pripovedovati o Pavličevih »Joufixih« pri Bencku z njegovo rihembersko klijentelo; naši domatini pa, kako »krafne« da so Pavličeve »skrifte«. Mož je tako drzen, da se dviga v svoji zmožnosti nad c. kr. notarje in advokate. O njegovi moralni boljše da molčimo, ker premnogi slučajji kažejo očeta v naravnost najgrsi ljudi.

O delovanju pri cestnih odborih bi zamogli navesti jako pikantnih slučajev koristolovstva, — pa če treba, jih navedemo. — 30 let je pomagal razdirati in razdira naše mejsebojno življenje, ter lovi in lovi v kaljeni vodi. Rihemberčane je otepal z Brejci in Brejce z Rihemberčani in tudi nadalje bi rada peščica seboičnežev pomagala tirati to brezvestno delo. Hvala Bogu, ljudstvo je oči odprlo in hrepeni po saniranju teh sramotnih razner. Danes nastopajo naši Brejci in Rihemberčane solidarno roko v roki kakor bratje. Slava jim! Občinarji se veselimo te solidarnosti in smo trdno prepričani, da se na začetni poti pokažejo lepi in častni vspehi na celi črti in ugled, kojega pridobite pred javnostjo.

Prepričani smo, da župan Pavlica nima smisla ne srca za lepo dobro in koristno, ter se ne more dvigniti nad sebičnost; želimo pa, da bi to spoznal. —

Blizajo se občinske volitve; svetujemo mu, naj se preveč ne trudi okolo volilcev, »Slovenca« ali budapeštanskega »Salona« itd. Odbila je 11. ura, trud bo brezvspešen, saj vidi, da zapuščajo moške njegovo stranko, kakor miši potapljačo se ladijo.

Stopimo zopet na volišče v istem redu, složnosti in isto odločnostjo a v mnogo večjem številu in s podvojenim pogumom ne za osebo, kakor nasprotniki, ne za klerikalstvo ali liberalstvo, ampak z geslom: »Vsestranska pravičnost, razvoj in napredek, mejsebojna ljubezen, spoštovanje in edinstvo mej občinarji!« —

Vipavsko, 22. aprila. — Slavno uredništvo! Gospod urednik, dovolite v Vašem cenjenem listu, kateri kot napredno glasilo edini se na Goriškem sočustvuje z revnim in zapuščenim kmetom trpinom, priobčiti par obupnih vsklicev do naših mogočnih voditeljev, poklicanih »zagovornikov« in veljakov, ki naj bi se vzdramili iz večnega spanja in grozne nemarnosti ter vsaj deloma se zavedli svoje velike dolžnosti, ki jo imajo kot zastopniki napram ljudstvu. — V mislih imam naše klerikalne dež. poslance, katere je revno ljudstvo na svojo očitno škodo prevedelo s sedeži v dež. zboru, da bodo mirno glodali svoje diete ter se ponašali s poslansko častjo, kakor nečimerni pomagati, ki vlačijo mehe, z orglanjem.... »Vera«, nepoznana, divja vera je seveda s tem rešena!... A vsak razumnik in še posebe kmet čuti sedaj prokleto to »vero«! V dež. zboru se vse kaj drugega obravnuje in zastopa nego kmetove koristi. Gregortičev in Grčev brevir je menda tam bolj v čislih nego vse trpljenje vipavskega kmeta ter druge naše opravičene zahteve, katerih nimamo pač več nikomur potožiti, ker če le dvignemo svoje žuljave in izmučene roke ter navedemo svoje britko stanje in nejevoljo, precej je peklo z vsemi svojimi spremljevalci tu, ki nas brezverce pograbi.

Pomlad je tu, ki je za naše poslance kakor sploh lehkocivcem najlepši letni čas. Kako pa je ta našemu kmetovalcu, zlasti vinogradniku? Najbolje je, da o tem ne govorim; saj to se tudi ne da kar tako popisati. Sploh naj vzame vrag vse skupaj!

Naš zadolženi kmetovalec letos ni mogel svojega vinskega pridelka prodati, ozir. ga je dal pod ceno. Delavci so se v par letih neprisakavano podražili. Sadni pridelki nimajo cene že več let. Z vinorejo pri nas in v teh razmerah ni dobička. Česa naj bi se še prodal? Dušo v »risu«? Sedaj je pomlad, »najprijetnejši« čas, kakor sem rekel. — Pustimo delo ter pomanjkanje delavcev in delavne zivali. Poglejmo le, kako se počuti kmet »s kačo v žepu«, ko je treba zdaj plačati drago galico, šteti okrogel denar za zveplo, gumijevе vezi, škropilnice, mehe itd.

V drugih vinskih krajih in deželah, kjer niso poslanci tako grozno »pobožni«, dobivajo trtorci brezobrestna posojila, pri nas pa v naših bogatih krajih skrbje naši bogljubni poslanci, da se tega skoro ne dobi, ker bi bila menda »vera« v nevarnosti. Človeka že gnus prijema do teh narodovih levincev in troto, ki niti tega, kar že povsod leta in leta vživajo kmetovalci, nočejo poskrbeti svojemu izmučenemu in skoro propalemu trpinu!... Kaj pa sploh mislijo ti naši božjevoljski poslanci? Vlada sama ne sili s temi podporami ter vedno le z vodenimi tolažili odpravlja razne nadležne prosilce od sebe, izgovarjajoč se sedaj, da je vsa stvar pri dež. odboru, sedaj na glavarstvu, sedaj zopet pri ministerstvu in bog ve še v katerih luknjah, da prošnje tiče. Nasi »slavni« poslanci pa po katoliško molče in glodajo svojo klobaso....

Za strokovno izobrazbo našega kmeta pa gotovo tudi nihče ne skrbi. Mesto da bi naši poslanci vprizorili akcijo za korenito prevredbo kmetijske dež. šole, da bi vsaj deloma vstrezala svoji nalogi in vsaj nekoliko povračala od tega, kar nas stane, puste lepo društvo in šolo v laških rokah. Edino kar so v »zboljšanje« v vsem teku časa storili, je to, da so predlagali vpeljavo kršč. nauka na kmetijsko šolo. Saj naša kmet. šola pač ne more imeti drugih potreb!!

Letos smo imeli vipavski kmetovalci razstavo grozdja in sadja ter lep kmetijski shod, na katerem smo predlagali, zahtevali in želeli mnogo koristnega, mnogo prevažnega in tudi izpeljivega. Dotični predlogi in resolucije so se čitali po časnikih in tudi na vlado in dež. zbor so bili še posebe odposlani. Toda kaj vse to koristi? Nasih vodnjakov, napajališč, poti, zboljšanja živinoreje, znižanja davka, podpor občinam in društvom, vojaškega službovanja in še toliko drugega perečega ne vidi nikdo in še najmanj se bo poslanec za kaj takega zavalč! Izvoljeni so ne za nas, ampak da varujejo »vero« ter mesto da bi se za nas potegnili, se lepo vžegnava

z rokami in nogami po svojih svitlih in zdravih obrazih ter debelih trebuhih.

Solit se pojte!

Im Prvačine. — V sedanjem času, ako kmet ne dela z glavo in rokami, težko izhaja in kmalu podleže; posebno sedaj, ko ima trtorci toliko sovražnikov, ki je vendar glavna panoga kmetijstva v naši dolini. Kaj pomaga, ako si kmet naredi nov vinograd se tako obširen in če istega na pravo podlago položiti, če pa potem ne zna obdelovati, t. j. ako ne ve, kdaj je čas škropiti, zveplati itd. Ako pa kaj pridelja, je še to slabo in še, ker ne zna vsaki pravilno podelati v vino; to je vzrok, da ne morejo prodati vina, ali prav pod nizko ceno.

Mnogo vinogradnikov je pa tudi škropilo trte prezgodaj in s preveč odstotno raztopljino modre galice in s tem provzročilo veliko škodo.

Temu odpomorejo »Vinarska in sadj. društva«, ki se pridno ustanovljajo po Vipavskem. Tako na primer so si ustanovili v Prvačini slično društvo, kateremu stoji županstvo jako na roko. Skrajni čas je bil in živa potreba ustanovitve takega društva. Društvo čaka tamkaj mnogo dela, kajti v tem kraju je kletarstvo na nizki stopinji in mnogo starokopitnežev.

V Prvačini so ugodne lege za pridelovanje najzgodnjega sadja, torej koliko dobička bi nesle: breskve, čresnje, marelice, hruške, itd., ako bi se prave vrste nasajale in umno obdelovale. Tudi za pridelovanje vrtnine so tu pa tam ugodne lege, kakor graha, spargelnov itd. Sedaj ko nam grade železnice, se bo lahko eksportiralo v severna mesta vse zgodnje pridelke.

Prvaško »Vinarsko in sadjarsko društvo« si je vkupilo kos zemljišča pri cesti od g. grofa Coroninija, kjer nameruje narediti trtnico, drevesnico in vrt za zelenjavo, kjer bo delalo praktične poskuse in dokaze.

Predsednik društva je g. Albert Šušmelj, absolvent kmetijske šole v Gorici, podp. g. Josip Orel, nadučitelj. V odbor so bili izvoljeni: gg. Jož. Gregorič, F. Gregorič, I. Gregorič, Alojzij Gregorič in Alojzij Stanič. Tajnik je Aloj. Stanič, čenarničar Alojzij Gregorič. Društvo šteje že dosedaj nad 50 udov. Društvu želimo mnogo uspeha!

Domace in razne novice.

Imenovanja pri deželnem odboru. Imenovani so: oficijali v X. č. r. gg. Kavčič Emil, Furlani Josip, Mungherli Ivan; asistenti v XI. č. r. Trojer Angelj, Kalin Tomaž, Maver Anton; vežbanci: Štrukelj Albin in Fonzari Gvido. Razum tega je sprejetih nekaj pomožnih uradnikov.

Promocija. — Doktorjem prava je bil promoviran v četrtak na vseučilišču v Gradcu g. Vilko Baltič, konceptni praktikant c. kr. tržaškega namestništva, sedaj vslužben v Počreču.

Učiteljska prejemba. — Gosp. Fran Mercina, učitelj v Gočah, je premeščen v Senožeče na svojo lastno prošnjo.

Kavarna »Central«. — Goriški dnevnik »Gazzettino« je objavil včeraj jako laskav priporočilen članek o novi kavarni. Jako hvali ukusno prireditev vseh prostorov in podjetni duh g. Pečenka. Omenja posebe krasno kredenco, delo g. Črnigoja, razne okraske, biljarde in sploh vso opremo, skratka, da je to najkrajšeja kavarna v središču mesta.

V četrtak opoldne je bila kavarna občinstvu odprta; cel dan do 3. zjutraj je bilo tu vse živo; občinstva je bilo iz vseh krogov goriških brez razlike narodnosti. Vsi so se tu dobro počutili, občudovali nove prostore in posebno dragoceno posodje, v kakršnem tu strežejo gostom z blagom zares prve vrste pa — po navadnih goriških cenah. Tuji gostje bodo kar debelo gledali, ko dobe u. pr. tu za 8 kr. krasen lonček črne kave, da si je dvakrat nalije v lično čašo, ali belo, separé servirano belo kavo za 16 kr. (navadno servirano 12 kr.) — S to kavarno smo se povspeli gledé udobnega kavarnarskega življenja do velikomestne višine, a cene so ostale stare, ki so prav nizke v primeri z drugimi mesti. — Veseli nas neizmerno, da je naš rojak oskrbel Gorici tako lep napredek. Želeli bi le, da bi tudi trudu in skrbi primerno izhajal. Troški so vsekakor veliki! Zato pričakujemo od rojakov tudi na deželi, da ob dohodu v Gorici gotovo pridejo v to kavarno. — Ostalo slovensko časopisje prosimo, da bi opozorilo svoje p. n. čitateljstvo na to kavarno v slučajih, ko koga pot pripelje v Gorico. Tu dobi vselej domačo družbo.

Kolesarsko društvo »Gorica« vabi na izlet, katerega priredi jutri 27. t. m. v Gradisce, Zagraj, Rubije, Miren, Gorica, Sestaneek kavarna »Central«; odhod točno ob 1½ pop.

Primorskemu Listu. — Kakor so čitali gospodje okoli »Prim. Lista«, se je oglasil v »Soci« tisti ponikovski kmetič sam, kateri je pisal ona članka, o katerih trdi »Prim. List«, da sta bila pisana na Pečinah. »Prim. List« ostaja pri svoji trditvi gledé onega dopisnika ter glede tega, kod da se valjajo njegovi dopisi, mi ostajamo pa tudi pri svoji.

Gledé tistih 1000 K smo mi podali že zadosti jamstva v javnosti. Radi tega naj se obvežeta jednako tudi oba gg. dr. Pavlica. Ako nista baš »pri kasi«, smo zadovoljni tudi edino le z javnim obvezilom v obrokih. Na našo obvezo naj sledi njihova obveza. Potem bomo dalje govorili.

Sempaski občinski tajnik Batič, ta steber Grčeve vlade v Šempasu (Grča nam pošlje popravek: Ni res, da je Batič steber moje vlade...) je bil obsojen včeraj v Gorici na 4 dni zapore, ker je dva moža brez vzroka nekaj premikastil. Mož se pač obnaša povsodi kot »katoliški« junak, in zato se je hotel znesti tudi nad M. in P. Ali da tega ne sme delati, mu je povedal včeraj sodnik, in sedaj bo imel 4 dni časa o tem korenito razmisljati za mrežami. V srečo Batiču ni bilo mogoče poklicati priča, (ker so v svetu) ki bi bile še bolj obtežilno govorile proti njemu, vsled česar bi bil dobil še več zapore. Sodnija ga je spoznala krivim, ali Grča ga je zapisal med »mučenike za sveto katoliško stvar«. Le tako naprej, potem bo kmalu konec klerikalne vlade v sempaski občini!

Homunculus drugi. — Svoj čas, tam v poskočnem pustnem času, je strašil kaj nerodno po podlistkih v »Gorici« neki Homunculus. Končno je popolnoma potihnil, ker so v uredništvu »Gorice« menda bili vendar sprevideli, da s takimi prismođarjimi, kakršne je pisal Homunculus, ni mogoče dalje prihajati niti pred brumne in poslušne naročnike »Gorice«, kaj šele pred ostali razsodni svet. Homunculus je utihnil, ali zdi se nam, da dedščino po njem je prevzel neki Mihaeljev, ki reže že dolgo časa po podlistkih »Gorice« neko dolgočasno ogersko klobaso. Pripoveduje, kako je hodil po Ogorskem, prav rad tudi rentati po ogersko, ali je navzlic temu sila dočusen. Te dolgočasnosti se je ta Homunculus drugi menda tudi sam zavedel, kajti hotel biti vsaj malce interesanten, je vpletel v svoje klobasanje to-le:.... »je izliv reke Zale, (v blatno jezero) ki je približno enako dolga in velika, kakor je naša Soča, — po kateri nosi nič slovenski list svoje ime, menda edino le za to, da sramoti Slovence in vse kar je našemu narodu drago in sveto! Na ta način se menda do te dobe ni še nikdar slovenski jezik onečaščeval in zlorabil, kakor v tej, upam da kratki dobi »strahovalne« vlade Tuma-Gabršček!«

Pri pametnih ljudeh tako pisarenje ne more napraviti drugega učinka nego pomilovalen posmeh, k večjemu še vsklik: Bog daj norcem pamet!

Pri občinskih volitvah v Krminu so zmagali reakcionarci, in sicer so dobili 94 glasov večine. — Med temi glasovi so tudi slovenski, kajti, kakor čujemo, se je delalo z vso silo na Brice, da so šli volit »krščanske avstrijske« kandidate. Malo časti za one, ki so se dali gnati na volišče na komando dr. Gregortiča iz Gorice, da se je ta vitez žalostne postave skazal tako hvaležnega Krmincem za one glasove, s katerimi je prodril svoj čas v peti kuriji.

Prosimo katerega naših tamošnjih somisljenikov ali dopisnikov, da bi nam natančneje sporočil o tem ter tudi o poročilih v nekem laskem listu, da so bili pri Dobrovem nekateri liberalni volilci kamenjani. — Prosimo.

Hidravlični urad v Gradišču. — Laski listi poročajo, da je ministerski predsednik Körber obljubil laskim poslancem tako nekako gotovo, da se ustanovi v Gradišču hidravlični urad. — O takem hidravličnem uradu je bilo govora lani v našem deželnem zboru v seji 24. jun. Dr. Verzeznassi je predlagal, naj se ustanovi v Gradišču hidravlični urad, ki bo imel opravila z regulacijo Soče v Furlaniji. Oskar Gabršček je takrat opozarjal, da se mora začeti z regulacijo Soče, ako se hoče zabraniti nadaljnje povednji in odkladanje hrušča v Furlaniji,

že v gorenjem delu iste. Povedal je, kako se delajo in odlagajo tozadejni načrti ter je pokazal potrebo s slučajem pred 7 leti, ko je odnesla Soča cesto od soskega mosta do Tolmina... Predlagal je, naj se ustanovi tak hidravlični urad morda v Gorici za gorenji in dolnji del Soče. Lahko se se protivil, nakar je bil sprejet Verzeznassijev predlog z Gabrščekovim dodatkom, da se ustanovi hidravlični urad tudi za gorati del dežele.

Vprašanje o hidravličnem uradu, ako se ima isti res baviti resno z regulacijo Soče in odpravo povodnji, se more rešiti pač edino le tako, da se začne delo takisto v goratem delu dežele kakor v furlanski nižini, da, po vsaki zdravi pameti, je pa še umestnejše, da se prične prvo tako delo v gorah, in ko se tam doženejo uspehi, se pokazejo ti tudi v nižini, vsled česar utegne postati delo v nižini mnogo lažje, nego ako se začne hkratu ali celo poprej v spodnjem teku nego v gornjem. Mislimo, da imajo tudi Lahji toliko smisla za blagor cele dežele, da to uvidijo ter da ne bodo silili na dan le s hidravličnim uradom v Gradišču, kateri jim je Körber baje že obljubil. Opozarjamo pa tudi na to okolnost slovenske merodajne faktorje, da se ta reč reši tako, da bo prav za cel prizadeti del dežele.

Župnik Kosec v Kamnjah se pere z nova, sedaj v „Prim. Listu“, in sicer s svojim podpisom. On, ki tako rad toži, pravi, da ne bo tožil slavnatih mož okoli „Soče“ in „Primorca“, ker bi to bilo pod njegovo častjo. Tu povemo takoj, da tudi ni mogoče, tožiti slavnate može okoli „Soče“ in „Primorca“, ker jih ni. Slavnate može imata le „Gorica“ in „Primorski List“. Ker ni slavnatih mož, bi torej čast župnikova nič ne trpela! Ali tožil pa ne bo vseeno ne, on že ve, zakaj ne! Mi pa tudi. Župnik Kosec meni, da je zadosti, ako je „popravljal“ po „Soči“ in „Primorcu“. Seveda mora zadostovati, ker si ne upa tožiti. Da mu njegovi podpreniki verujejo, da je belo črno in obratno, ako on tako reče, to radi verujemo, drugi ljudje pod Čavnom pa so se muzali, ko so čitali njegove „popravke“, zlasti še, ko je bil napravil Močnika od tega, da mu je tudi podpisal „popravek“. Župnik Kosec nam očita nesramnost. O nesramnosti bi se dalo govoriti, ali konec bi bil ta, da bi se pokazalo, da nesramni nismo — mi.

Ker smo pisali, da je po potrebi na razpolago okoli 40 prič, ki potrjujejo, da je res, kar je popravljal župnik Kosec, nas pozivlja, naj navedemo le eno samo pričo, ki upa javno trditi, kar trdi „Soča“ o njem. No, župnik Kosec naj bo potolažen, ker priče mu ne povemo nobene. In sicer radi tega ne, ker nočemo, da bi on koga preganjal, kakor je že razne. Ako bi mi navedli kako pričo, joj, to bi bilo veselje v duši Kosčevi, in pripravil bi aparat, s katerim bi vil ubogo pričo po Ajdovščini in Gorici. Kako dela v takih slučajih politikujoča duhovščina in kakih sredstev se v slučajih poslužuje, pa je predobro znano. V kremplje Koscu ne izročimo mi nobenega človeka.

Mi trdimo ponovno, da je absolutno nemogoče, izmisliti si vso tisto reč, katera je bila opisana v „Soči“, torej mora biti v jedru istinita, četudi je morda kaka posameznost posneta le iz govorice. Ali Kosec pravi k vsemu „ni res“, in celo to ni bilo res, da jo je popihal v farovž!!

Seveda, verujemo, da ni prijetno, ako pridejo take reči v javnost, in človeška slabost jih skuša prikriti. Ali resnica se končno ne da prikriti....

Sedaj pa je teh komedij s Koscem dosti, in v prihodnje se s to zadevo ne spuščamo več z njim v nikako polemiko. Ako toži, smo na razpolaganje, ako tega noče, pa naj da mir, in tudi v „Soči“ se ne bomo zmenili zanj, dokler se ne izve o njem kaj „fršnega“.

Iz Trsta v Gradež in Červinjan. — S 1. majem začne voziti parnik prve vrste „Ausa“ iz Trsta v Červinjan. Vozil bo vsak torek iz Trsta zjutraj ob 9. uri, v Gradež pride ob 11.30 in popoldne med 1 in 2 v Červinjan. Iz Červinjana pa odide v Trst vsak petek.

Unijatsko gibanje. — Nikola Turato, lekarnik na Reki, je priobčil v opatijskem „Narodnem listu“ poslano, v katerem navedenja v 5 točkah povod k prestopu v unijatstvo s svojo družino tako-le:

1. Ne jedan, ma ni vsi papinski blagoslovi upravljani Hrvatom nisu kadri ne da izbrišu, ma niti samo da umanje strašno onu uvredu nanesenu od sv. Očca hrvatskomu

narodu opozivom „breve“ „Pro gente Croatica“. (Papež je v posebnem pismu sarajevskemu nadbiskupu Stadlerju naznanil, da v stvari svetojeronimskega zavoda ne spremeni ničesar več. Odpravil je naslov: „pro gente croatica“ ter ga nadomestil s „pro gente illyrica“, s čemur je neizmerno razžalil hrvatski narod ali ugodil Srbom.)

2. Povjestna rečenica: Roma locuta, causa finita, bila je ovim činom povredjena i pretvorena — kako je pravo primetio jedan zastupnik — u Roma locuta, sed sibi mentita.

3. Presvetli biskup Flapp bio je nedavno od sv. Očca odlikovan, što je znao u svojoj biskupiji iztisnuti iz crkve glagolice, a uvesti latinizam.

4. Kapitularni vikar Petronio u Trstu ne drži se rečenice: „Nil in vetur“ nego progovori iz svih crkava hrvatski jezik uvajajući talijanski; pretvarajući hram gospodnji u talijansko političko ognjište.

5. Prelazom na Uniju nisam ni najmanje povredio ni oštetio moje katoličko porijeklo i čustvo, nego sam došo do potpunog uvjerenja, da ću uz vjerski žar još bolje njegovati i narodni. Da ću onda — pošto mi Rim ni svi latinas neče u tom moći zapovjedati — slušati rieč božju i moliti se Bogu onako, kako me je moja mati naučila, a ne onako kako se to ushtjelo bude fanatičkim hirom nekih talijanskih poglavica popovskih.

K vsemu temu dostavljamo, da se vrši po Dalmaciji med duhovniki veliko gibanje za uvedeno unijatstva med Dalmatinci. Seveda ti dalmatinski duhovniki niso latinizatorji!

Po Vipavskem (Kranjskem) so imeli v sredo pop. nevihto z gromom, bliskom in točo. Toča je bila debela kakor lesniki ter je napravila obilo skode. Streljali so proti toči le v Budanjah. Občinski tajnik Ferjancić se je pri tem znatno opeknel.

Novarni psi. — Furlani imajo prehudе pse. V bližini Fare je napadel v četrtek v jutro pes dva gospoda ter jednemu raztrgal suknjo in hlače na kose. Drugi gospod je k sreči mogel nabrati nekaj kamnov, s katerimi je psa, ki je bil jako velik, ubil. Gg. sta šla na to v neko bližnjo hišo, kjer so dali raztrganemu druge hlače in suknjo, da je mogel domov. V bližini Gradišča (borgo Tintor) se je začel zaganjati neki pes v dve gospodični ter jih je preganjal, da so tekle četrte ure čez polje. Slednjice sta revici padli na tla, na kar jih je pes pustil v miru ter šel svojo pot. Gospodični sta pritrepetali domu, vsi ostrašeni.

Pevsko in tamburaško društvo „Podgora“ v Podgori priredi v nedeljo dne 4. maja v prostorih gosp. Ignacija Trpina svojo prvo veselico. Začetek ob 5 $\frac{1}{2}$ uri popoldne.

Izpred sodnije. — Neki Jos. Ciach iz Terza je bil obtožen, da je ukradel župniku Donda denar in nekaj drugih vrednostij. Dobil je za to dve leti trde ječe.

Pietro Zanetto je Lah iz kraljestva. Dne 18. marca in 6. aprila je prišel v gostilno Petra Pozzeta v Gradežu ter je prepeval Garibaldijevo himno in kričal „Viva l'Italia!“ Pred sodniki je trdil, da je bil pijan ter da ne ve nič. Sodniki so ga na podlagi prič oprostili, ali državni pravdnik je vložil priziv.

Droblj. — Pretekli teden je zgorel senik na Volarjih pri „Miklavžu“. Zažgali so ga baje cigani, ki se klatijo po gorah. — Iz Kobarida poročajo, da hodi tam okoli neka ženska, ki se izdaja za „deselnico“ ter proročuje po 4 K prihodnost in dobro srečo. Menda so ljudje toliko pametni, da jej ne pojdejo na limanice. —

Razgled po svetu.

Državni zbor. (Dalje.) Posl. Spincić je interpeliral pravosodnega ministra radi rabe laškega jezika pri dež. sod. v Trstu v neki slov. kaz. stvari. Ellenbogen je interpeliral radi volitev v Krminu. Razprava o direktnih davkih se vrši mirno brez posebnega zanimanja. Čuje se mnogo tožeb glede bednega stanja poljedelstva. Spincić je interpeliral radi občinskih volitev v Čresu, glede neke porotne razprave v Rovinju dne 18. aprila t. l., češ, da sta bili dve osebi oproščeni iz strankarsko političnih motivov. Biankini je interpeliral, če se v pogodbi z Italijo ohrani stara vinska klavzula.

Urban se je bavil z vprašanjem o sladkorni konferenci v Bruslju; izrazil mnenje, da je nemogoče obdržati premije. Kittel je trdil, da poljedelci so zadovoljni z načeli gledé konference v Bruslju, ker s tem se da tej trgovini zdrava podlaga. Finančni minister je govoril obširno na razna izvajanja.

Delegacije bodo zborovale v prvi polovici maja v Budimpešti, kakor sporočeno.

Radi tega državní zbor ne bo imel sej od 3. do 11. maja. Prej se je mislilo, da bo treba zborovati tudi ta čas.

Kvotna deputacija. — Predsednikova je izvoljen grof Schönborn, podpredsednikom vit. Jaworski. Dvorni svetnik Beer je predlagal določiti za kvoto dobo od 1. julija 1902. do 31. decembra 1909. po proporeji 65,6 proti 34,4. Po dolgi debati je bil predlog sprejet.

Preosnova tiskovnega zakona. — Zveza dunajskih časnikarjev se je informovala pri Körberju, kako je s preosnovo tiskovnega zakona. Ministerski predsednik je rekel, da je predloga že izgotovljena, zagotavljal pa ob enem svojo naklonjenost časnikarstvu. Ali po izjavi zborničnega predsednika Velterja ni upanja, da pridé predloga že v tem zasedanju na vrsto.

V južni Afriki. — Vesti iz južne Afrike poročajo, da ni nikakega pravega upanja, da bi prišlo do pravega miru. Govori se, da Stein in Devet se ne udasta na nikak način, marveč ostajata pri zahtevi popolne neodvisnosti.

Razne vesti. — Govorilo se je obilo, da Italija zasede Tripolis. Ali kakor se čuje sedaj, bržčas ne bo nič s tem zasedenjem. — Francoski predsednik Loubet baje ne pojde v Petrograd, kakor določeno, radi nastalih nemirov. Morda pojde pozneje. — V rudniku Karpanj pri Pazinu je nastal včeraj štrajk. Vzrok ni znan. — Vsenemci strasijo zopet z nemškim državnim jezikom, ki se ima uvesti v vseh naših deželah, razven Galicije, Bukovine in Dalmacije. — V Ljubljani so začeli štrajkati zidarji, kateri sklicajo velik shod ter predložijo svoje zahteve podjetnikom. — Vsenemec Wolf baje zopet odstopi, ker je bil baje njegov list „Ostdeutsche Rundschau“ podkupljen od kartela cukrarjev. —

Novjše vesti. — V kavarni Bauer v Zagrebu je bilo prišlo do pretepa med častniki in visokosolci, ker je neki dijak rekel v prepiru nekemu častniku: Kmet. Častniki so udarjali s sabljami, dijaki pa s stolicami in palicami. Jeden dijak je ranjen nevarno. — Po današnjih poročilih so burški poveljniki odbili vse pogoje, katere so jim stavili Angleži gledé na sklepanje miru. — Kraj Lukanenje na Ogorskem je pogorel. Nad 60 družin brez strehe. Dva zgorela.

Narodno gospodarstvo.

Trgovina s posušenim sadjem. — Že nekaj desetletij cvete trgovina s posušenim sadjem iz naše dežele. Prodaja se dobro. Gre po vsej Avstriji, pa tudi daleč preko njenih mej. Lepo število laskih prekupev je zlogotelo ob tej kupitji. V Gorici je danes več takih izvoznih trgovinskih hiš; glavne so štiri, a največja je menda Venučijeva, ki ima tudi sama urejeno sušilnico. — Vrednost tega sadja, le iz Gorice razposiljano, je cenjena povprečno na leto 300.000 K, med temi okroglo 300.000 odpade na obrt, t. j. delo od svežega na suho sadje.

To je pač lepa svola za našo deželico. V glavnem dobe ta denar Brici, Vipavci in manj gorjani. — In tej trgovini grozi velika nevarnost, ker so ga začeli v Nemčiji preganjati z zdravstveni komisariji. Boj našemu suhemu sadju je napovedan, in namesto, da bi po svojem dobrem imenu pridobivalo čedalje večje svetovne trge, ga hočejo pregnati še z dosedanjih.

Kdo je kriv? — Odgovor na to vprašanje ni težek. Krivi so v glavnem — glavni trgovci v Gorici. Kakoršno sadje so hoteli dobivati od kmetov, tako so tudi dobivali. Ako bi bili zahtevali od kmeta le blago prve vrste, povsem pravilno izdelano, bi ga bili gotovo tudi dobivali... seveda po primerno višji ceni. Toda goriški prekupci so gledali svoj glavni dobiček v kmečki priprostosti in starokopitnosti, da so pripravljali se ne dovolj dozorelo sadje, katero so preveč zvepljali, da je ohranilo lepo barvo, in ga niso pravilno sušili, ker je prezamudno. In ko so prinašali tako sadje v Gorico, so jih tu prekupci odirali. Kmet je moral oddajati to svoje sadje za vsako ceno. Prekupci šele so ga potem ločili v več vrst ter — delali lepe kupčije vsled dobrega imena, ki ga uživa naša dežela, kar se sadja tiče.

Zdaj pa je napovedan temu sadju nevaren boj, tako nevaren, da utegne to kupčijo popolnoma uničiti, ako se ne spametujejo prekupci in kmetje.

Glavno delo je v drugi polovici avgusta. Mi tu nujno pozivljemo vse rodoljube, naj pridružejo kmeta, da je sadje: 1. dobro zrelo, — 2. da ga le neznatno zveplajo, — 3. da ga dobro suše. To so edini pogoji, a treba jih držati. Za tako sadje lahko zahtevajo in tudi dobe razmeroma boljše plačilo. Tako sadje se prodaja po svetu jako drago! Torej — pozor!

„Hennebergova svila“

— le pristna, ako se vdobi direktno od mene — za bluze in obleke črna, bela in barvana od 65 kr. do 14-65 meter. Vsakemu franko in carine prosto na dom. Vzorci z obratno pošto. Pismena naročila naj se frankirajo v Švico s 25 vin.

G. Henneberg, tovarnar svile

(1) (izkl. c. in kr. dvorni zalagatelj) v Curihu.

Kovaškega pomočnika in učenca

išče kovaški mojster

Teodor Vidmar v Kobaridu.

Oglas.

Pivovarna E. Gorjup

v ulici Trieste prodaja

ječmeneve tropine

kot hrano za živino.

Pri vseh vlogah je navedil nastopno opravilno številko.

Opravilna številka G. I. 21/2/1.

Oklic.

Zoper Marijo in Ivana Furlan, katerih bivališče je neznano, se je podala pri c. kr. okrajni sodnji v Ajdovščini po Jožefu Mužina pok. Martina iz Berlj-Mužinov hštv. 133 tožba zaradi izbrisane knjižne terjatve 400 gld. s prip. v vložku 168 zemlj. knjig obč. Dobravlje. Na podstavi tožbe določa se narok za ustno razpravo na 24. maja 1902 predpoldno ob 9. uri pri tej sodnji v izbi štev. I.

V obrambo pravic toženčev Marijo in Ivana Furlan se postavlja za skrbnika gospod dr. Marij Pascoletto, c. kr. notar v Ajdovščini. Ta skrbnik bo zastopal toženca v označenjeni pravni stvari na njih nevarnost in stroške, dokler se ali ne oglosita pri sodnji ali ne imenujeta pooblaščenca.

G. kr. okrajna sodnja v Ajdovščini

oddelek I. dne 19. aprila 1902.

Gachet.

Anton Kuštrin

trgovec

z jedilnim blagom

Gospodsk. ulica št. 23 (v lastni hiši).

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinjega „Luka“ po jako nizkih cenah. — V zalogi se dobivajo testenine trdke Žnidarskič & Valenčič v Ilirski Bistrici; cikorija in zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda ter moke vseh vrst iz mlinov Jochmann iz Ajdovščine in Majdica iz Kranja.

Razposilja naročeno blago tudi na deželo po pošti od 5 kilogr. naprej.

Zahvala.

Podpisani najsrčneje zahvaljujemo vse sorodnike, prijatelje in znanke, ki so na katerikoli način skazali sožalje o prebriski izgubi našega predragega soproga, očeta, sina in brata

JULIJA SCHLUNDRA.

Toplo zahvaljujemo preč. duhovščino, obč. starešinstvo, nadalje darovalce nagrobnih vencev ter vse domačine in oddaljene, kateri so se mnogobrojno udeležili pogreba ter s tem skazali nepozabnemu rajnkemu zadnjo čast. Bog povrni!

V Kobaridu, dne 25. aprila 1902.

Žalujoča rodbina.

Trgovina modnega blaga!

J. ZORNIK
GORICA

Moderce
pariške zadnje novosti
kupl se najbolj in najceneje pri
J. Zorniku, Goriška ulica št. 7.
Z ozirom na leto inko kratko
dobi moji trgovine, štejem si
v največjo čast javiti, da sem
dobit od mnogobrojnih fa-
stih dam jako laskava pre-
ciznih in cenih dobrih, pre-
modercih,
in je radi tega se pri meni
vse moderce kakor se vidijo
po modnih listih, so
ceneje kakor drugod.

J. ZORNIK
GORICA

Pozor!

Posredovalnica za zakone.

Ravno, delikatno, z zagotovilom
stroge diskrecije za dame in gospode
vsakega veroizpovedanja, narodnosti,
starosti in poklica.

Klein, trgovska agentura; Dunaj V.
Wehrgasse 11.

Na dež jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetnjo
Na lvoški razstavi s prvo ceno — srebrno svetinjo

Tovarna uzornih telovadnih priprav
JOS. VINDYŠ - A,
v Pragi na Smichovu

(Praha-Smichov) Vinohradská ulice č. 816.
se priporoča

k popolnemu uzornemu prirejevanju
sokolskih in šolskih telovadnic
po najnovejših pripoznanjih in praktičnih sestavih.

V ta dokaz je na razpolago mnogo priporoču-
jočih sprisal domačih in inozemskih.

Zagotavlja jedno leto. Gene zelo zmerne, plačuje
se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.

Navadne priprave so vedno v zalogi.

Ceniki, proračuni in načrti za popolne telo-
vadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštne

prosto. — 3

Milijon dam uporablja
„FEEOLIN“.

Vprašajte Svojega zdravnika, če ni »Feeolin« najboljšje
lepšalno sredstvo za kožo, lase in zobe!

Najnečistejši obraz in najgrše roke dobijo hitro
aristokratsko finost in obliko z uporabo »Feeolina«.
»Feeolin« je iz 42. najplemenitejših in najsvetlejših zeljstih
sestavljeno angleško milo. Mi jamčimo, da izginijo
dalje po uporabi »Feeolina« brez sledu gube in črte
na obrazu, zajede, mozoli, rdečica nosu itd. »Feeolin«
je najboljšje čistilno, negovalno in lepšalno sredstvo
za lase, zabranjuje izpadanje las, plešo in bo-
lezni glave. »Feeolin« je tudi najnaravnnejše in naj-
boljše čistilno sredstvo za zobe. Kdor redno rabi
»Feeolin« mesto mila, ostane mlad in lep. Zavezemo
se, denar takoj vrniti, če bi ne bil kdo s »Feeolinom«
popolnoma zadovoljen. Cena komadu K 1.—, 3 ko-
madom K 2.50, 6 komadom K 4.—, 12 komadom K
7.—. Poština pri 1 komadu 20 vin., od 3 komadov
navzgor 60 vin. Povzetje 60 vin. več. Razpošilja glavna
zaloga **M. Feith, Dunaj, VII. Marihilferstrasse 38. 1**

Blag. gosp.
Gabrijel Piccoli,
lekarnar

dvorni zalaščnik Nj. svetlosti papeža Leona XIII.
v Ljubljani.

Podpisane si usoja nazna-
niti Vašemu blagorodju, da se
je doposlana tinktura za že-
lodec rabila z dobrim uspehom pri želod-
nem ter črevesnem kataru kakor tudi v
bolezni na jetrah in obistih.

Gradec, dne 2. februarja 1897.

Bolnišnica usmiljenih bratov.

Provincijal:
F. Emanuel Lettner, višji zdravnik.

Ze mnogo čast svetnjem vsem, kateri
trpijo na bolečinah v želodcu in nerednostih
v črevesih, da uporabljajo Vašo izvrstno
želodčno tinkturo, kojo sem jaz sam upo-
rabljal s prav izvrstnim uspehom. Z odl.
spoštovanjem

Monjan, (Istra), 6. oktobra 1900.

Don Peter Franceschini, župnik.

Je v razprodaji v lekarnah v Gorici,
Tolminu, na Primorskem, v Trstu, Istri
in Dalmaciji a 30 vin. steklenica. 2

Prva c. kr. avstro-ogerska privil.

TOVARNA BARV ZA PROČELJA

Karol Kronsteiner, Dunaj III., Hauptstrasse 120.

Odlikovana z zlatimi svetinjami.

C. kr. privil.

civilna, vojaška in uradniška krojačnica

M. Poveraja v Gorici
na Travniku št. 5.

Se dobivajo vsakovrstna moderna sukna kam-
garn, piquet lastink, adria, ševjot itd., blaga iz av-
strijskih in inozemskih tovarn ter gotove obleke, perilo
vseh vrst in spadajoče priprave k paradnim oblekam
za vsaki stan. Blago na meter in gotove obleke se
prodajajo tako po ceni, da je z mojo trgovino nemo-
goča vsaka konkurenca.

Obleke vsake mode od 3 do 9 let K 2.40 in višje

9 15 8.50

15 dalje 15—

vrhne suknje vsake mode 24—

za častilo duhovščino 28—

blache 3—

Kdor nima časa priti v mesto, lahko naroči

pismeno za dečke od 3 do 15 let. Od 15 let

naprej se naznani prsno širino, trebušno širino,

rokavno dolžino in korakno dolžino in kakšne

barve obleke svetlo ali temno. To zadostuje za

vsako obleko. Kar ne ugaja, se sprejme nazaj. —

Uzorce se pošilja na zahtevo prosto.

Varstvena znamka.

Koroški

Rimski vrelec

najljepša planinska kisa voda,

izkušena ob vseh nahodih, po-

sešno otroških, ob slabem prebavljanju, ob bolnih

na mehurju in ledvilih.

Zaloga: **Ed. Fonzerl** v Gorici Via Vetturini, Caserma

in v vseh trgovinah z mineralnimi vodami.

Seidel & Naumannov

pisalni stroj „IDEAL“

Vzbuja senzacijo.

Jasna pisava od prve do zadnje črke.

Stroj je jako trpežen. Na močnem ministerjal-

nem papirju izdela 4—6 iztisov, na kon-

ceptner: papirju 8—10, na tanjšem papirju

12—16. Najvišje priznanje ter prva zmaga

amerikanske konkurence. — Zlata svetinja;

Berlin (maj 1901.)

Clavno zastopstvo za Avstro-Ogersko:

Hch. Schott & Donnath

Dunaj III. 3. Heumarkt 9.

Iščajo se zastopniki za deželo.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine želodčne kapljice

z znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh

kapljic je nepre-

kosljiva — Tekap-

pljice **vreldjo redno**

prebavljanje, če se

jih dvakrat na dan

po jedno žličico

popije. **Okrepje po-**

kvarjeni želodce

stare, da zgine v kratkem času

omotica in životna lenost (mrtvost).

Te kapljice tudi storo, da človek

raji je.

Cena staklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih le-

karnah na svetu. Za naročitve

in pošiljatve pa jedino le v le-

karni

Cristofolletti v Gorici.

„Krojaška zadruga“
vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici.
Gosposka ulica št. 7.

Velika zaloga manufakturnega blaga.

Priporoča cenj. odjemalcem svoje v obširni izbiri dospelo novo sveže blagó
za jesensko in zimsko dobo, za ženske in moške; vsakovrstna sukna, kot: Loden,
Cheviot, Kammgarn i. dr.

Krasna izbira volnenin, forštajnov (porhet), »Lawn Tennis« i. dr. za ženske
obleke.

Priporoča izborna perilo, bombažasto in cvirnasto, katero prejema iz prvih
slezkih tovarn; med temi ima tudi preproge, namizne prte, zavese, žepne rute,
bombažaste in cvirnaste, blago za blazine, plahte, kovrte, žamet in pliš v vseh
barvah; prtenino, ogrinalke itd. Lepo perilo za moške in sicer: srajce, ovratnike,
zapestnice, prsnike, ovratnice, nogovice, Jäger-srajce, za hribolazce itd. itd.

Vse po najnižjih in zadnjih cenah brez pogajanja.

Na željo se pošlje tudi uzorce, poštne proste.

Fersan-Cacao

železnato, redilno in okrepčajoče sredstvo, tvori krv in krepi živce, je okusno in
prebavljajoče. Poizvje se lahko o tem pri kakem zdravniku.

Glavna zaloga za Gorico: **Mirodilnica Anton Jeretič.**

Leta 1381. v Gorici ustanovljena tvrdka

E. Riessner, v Nunski ulici 3,
(nasproti nunski cerkvi)

priporoča preč. duhovščini in slav. občinstvu
svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetlic za
vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko
zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaške po-
trebe, voščene sveče itd. vse po zmerni ceni.
Naročila za deželo izvršuje točno in solidno.
Priporoča slav. občinstvu tudi svojo tiskarno
črk na perilo.

Zaščitna znamka: SIDRO.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

iz Richterjeve lekarnar v Pragi

pripoznano kot izvrstno bol ublažujoče
mazilo; za ceno 80 h, kron 1.40 in 2 kroni
se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva
to splošno priljubljeno domače zdra-
vilno sredstvo vedno le v orig. stekle-
nicah z našo zaščitno znamko s »SI-
DRO« namreč, iz RICHTERJEVE
lekarnar in vzame kot originalni izdelek
le tako steklenico, ki je prevedena s to
zaščitno znamko.

Richterjeva lekarnar „pri zlatem levu“
v PRAGI.
Elizabethgasse št. 5.

Ivan Bednařik
priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

Škropilnice
proti peronospori
najnovejšega sistema
kakor tudi poljedelske stroje vsake vrste
ima v veliki izbiri

Schnabl & C' v Trstu
Via Poste vecchie,
na voglu v ulico Vienna.

Nizke cene!

Poštana postrežba!

Konjedic & Zajec - Gorica,
pred nadškofijo št. 5. — Via Caserma št. 11.

Priporočata:

Za vinorejce!

Peronospora-škropilke najbolj vrste in njih posamezne dele,
cepljenje, črne in rujave, zajamčene kakovosti!

Pocinkane ograjne mreže in trnjeva žica!

Za čas starbe svojo veliko zalogo vseh starjenih potrebščin
kakor: cement, starbene nosilce, vse potrebne okore, orodje itd.

Poštana postrežba!

Nizke cene!